

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๒๕๘

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๑๐ หมวด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๔๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามศัพท์ คำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “สภาท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” “นายอำเภอ” “เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” “ผู้สมัคร” “ผู้ได้รับเลือกตั้ง” “การเลือกตั้ง” “วันเลือกตั้ง” “เขตเลือกตั้ง” “หน่วยเลือกตั้ง” “ที่เลือกตั้ง” “จังหวัด” “อำเภอ” “ตำบล” “ศาลากลางจังหวัด” และ “ที่ว่าการอำเภอ”

๒. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมาย และกำหนดให้ทั้งกรณีที่ กกต. จัดการเลือกตั้งเอง หรือกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายให้จัดการเลือกตั้งแทน ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๓. กรณีที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๔. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

๕. กำหนดให้การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคล ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เว้นแต่ได้กำหนดวิธีการ แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ดำเนินการตามวิธีการนั้น ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เรื่องใดต้องประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๖. ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติวิธีการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ จะใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

๗. กำหนดให้มีการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๘. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย และกำหนดให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

๙. กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

๑๐. กำหนดระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ และพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นไว้ดังนี้

๑๐.๑ กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ

๑๐.๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ยกเว้นกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๘๐ วัน จะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้ นอกจากนี้ได้กำหนดให้เริ่มนับสมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ตั้งแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษโดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งนั้นด้วย

๑๑. กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบ ของผู้อำนวยความสะดวก

การเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร

๑๒. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง

๑๓. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำจังหวัด นอกจากนี้ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามความจำเป็น

๑๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการ และระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๕. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยื่นหรือขยาย ระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในกรณีที่ส่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ และให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

๑๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑๗. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนหรือไม่ ให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นโดยเร็ว

๑๘. กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ระบุว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไป โดยไม่ชอบไม่มีผลกระทบต่อเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างไปแล้วไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิก สภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ทั้งนี้เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ

๑๙. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิก โดยการเลือกตั้งสมาชิก สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น สำหรับวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดได้ตามมาตรา ๑๙

๒๐. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน

๒๑. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขต

เลือกตั้งตามมาตรา ๑๙ นอกจากนั้น ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล หรือเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๒๒. กำหนดให้ใช้เขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

๒๓. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ทำเป็นประกาศและปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้โดยสังเขปก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน

๒๔. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ โดยให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎรไว้ และกำหนดให้ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

๒๕. กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ในมาตรา ๒๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๒๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๗. กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้

๒๘. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ในเรื่องที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๒๙. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้เพื่อให้ครบตามจำนวนที่พึงมีโดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

๓๐. กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง จัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ หน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓๑. กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ รวมทั้งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอด้วย

๓๒. กำหนดให้ผู้ที่พบการกระทำความผิดเกี่ยวกับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

๓๓. กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

๓๔. กำหนดให้มีผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่ และอำนาจของข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐอันเป็นการก่อกวนก่อกองผู้สมัคร หรือดำเนินการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษ แก่ผู้สมัคร

๓๕. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดค่าตอบแทนตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจ ความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

๓๖. กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีในวันเลือกตั้ง ๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง และ ๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด สำหรับกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่ง ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๓๗. กำหนดลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ๒) เป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช ๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ ๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓๘. กำหนดกรณีที่ไม่เป็นการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๓๙. กำหนดให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเพื่อรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้ สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้ สิทธิเลือกตั้งได้หรือแจ้งเหตุดังกล่าวไว้แล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควร เมื่อครบระยะเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

๔๐. กำหนดกรณีการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้ สิทธิเลือกตั้งได้หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควรไว้ดังนี้ ๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง ท้องที่ ๓) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ๑๔ กำหนดให้ตัดสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเป็นระยะเวลาครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่และหากกำหนดเวลา การจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสั้นสุดลง

๔๑. เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้วกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง จากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

๔๒. กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านเห็นว่าตนหรือ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔๓. กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศแล้ว เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง

๔๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บันทึกเกี่ยวกับกรณีศาลามีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้วไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิม ให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้นด้วย

๔๕. กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยความสะดวกการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้อง ในกรณีดังนี้ ๑) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ๒) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือวรรคสาม ๓) กรณีการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง ๔) กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๕

๔๖. กำหนดกรณีการห้ามย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ และกำหนดกรณีที่ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยไว้ดังต่อไปนี้ ๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้าน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน ๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริง ๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณากรณีดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรกำหนด ก็ให้ถือเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ได้กำหนดมิให้นำกรณีการย้ายบุคคลตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านมาใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือ สถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดที่เป็นการย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือ ๑๗ พนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด)

๔๗. กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ๒) มีอายุดังนี้ - กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้ง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๔๘. กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔๙. กำหนดกรณีเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังต่อไปนี้ ๑) กำหนดให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและชำระค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๒) กำหนดให้ค่าธรรมเนียมการสมัครตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง ๓) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งทุกกรณี

๕๐. กำหนดขั้นตอนการดำเนินการรับสมัครของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕๑. กำหนดห้ามมิให้มีการกระทำความผิดเป็นการทุจริตไว้ดังนี้ ๑) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง ๒) ให้เสนอให้สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

๕๒. กำหนดกรณีการยื่นคำร้องคัดค้านของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อ ผู้สมัครไว้ดังนี้ ๑) ให้ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๕๑ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีคำวินิจฉัยในคำร้องของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อ ในประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น ๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดได้

๕๓. กำหนดกรณีการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือได้รับแจ้งจากบุคคลว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๕๔. กำหนดวิธีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไว้ดังนี้ ๑) ให้เรียงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับก่อนหลังในการมาขึ้นใบสมัคร ๒) ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคน และไม่อาจตกลงกันได้ ๓) ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ถ้าได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

๕๕. กำหนดให้ผู้สมัครสามารถส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้แห่งละ ๑ คน โดยยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน

๕๖. กำหนดข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติสำหรับตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๕๗. กำหนดกรณีเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๕๘. กำหนดวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งของผู้สมัครตามค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ได้ใช้จ่ายจริงในระหว่างระยะเวลา ดังนี้ ๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง ๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นได้ หากมีเหตุอันสมควร กำหนดให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัครและประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงประกาศดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันด้วย

๕๙. กำหนดกรณีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้จัดทำรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและประกาศรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

๖๐. กำหนดให้มีการดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงกรณีและผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับ รายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ดังนี้ ๑) กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบพบว่าผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้ง โดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๖๑. กำหนดเวลาในการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งและห้ามหาเสียงเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๒) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากการยุบสภาหรือถือว่ายุบสภา กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๓) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๔) กรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๕) กรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ กำหนดห้ามมิให้หาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติ เป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

๖๒. กำหนดห้ามผู้สมัครหรือบุคคลอื่นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ในห้วงเวลาการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๖๓. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะ ต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด นอกจากนี้ได้กำหนดให้ผู้สมัครที่มีผู้ช่วยหาเสียง แจ้งจำนวนผู้ช่วยหาเสียง รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียงต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้นำค่าตอบแทนดังกล่าวไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

๖๔. กำหนดห้ามผู้สมัครจัดยานพาหนะให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง ในกรณีดังนี้ ๑) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง ๒) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง ๓) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง ๔) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง ทั้งนี้โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ นอกจากนี้ได้กำหนดห้ามบุคคลอื่นกระทำการดังกล่าวข้างต้น เพื่อจูงใจหรือควบคุม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร

๖๕. กำหนดห้ามบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้ง โดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นการกระทำที่เป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ โดยสุจริต

๖๖. กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้ ๑) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติระงับหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว ๒) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ไปประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้า เขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้หากเห็นว่าจำเป็นต้องกระทำการดังกล่าว

๖๗. กำหนดห้ามบุคคลทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

๖๘. กำหนดให้สามารถปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด

๖๙. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

๗๐. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าโดยทางใดว่าการหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปโดยพลันและมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูล โดยทันที

๗๑. กำหนดห้ามบุคคลนำสิ่งพิมพ์แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดมาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เมื่อได้มีประกาศที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หากมีสิ่งพิมพ์แผ่นประกาศหรือสิ่งอื่นปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

๗๒. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยใช้วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีอำนาจกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใช้วิธีเดียวกันได้โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นนั้นด้วย

๗๓. กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนไว้ดังนี้ ๑) ใช้บัตรเลือกตั้ง ๒) วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง เป็นไปตาม เงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๗๕ ๒๘ กำหนดห้ามนำความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนน โดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

๗๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้ว เพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้ง ดังกล่าวได้ต่อไป

๗๕. กำหนดระยะเวลาการออกเสียงลงคะแนนในวันเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีปกติเปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ๒) กรณีที่เห็นสมควรเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดระยะเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างอื่นได้แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง

๗๖. กำหนดวิธีดำเนินการของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งก่อนเริ่มเปิดและเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนไว้ดังนี้ ๑) ก่อนเริ่มเปิดการออกเสียงลงคะแนนให้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งและปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย ๒) เมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่าและให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๓) จากนั้นให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒ คน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกด้วย ยกเว้นไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในที่เลือกตั้ง

๗๗. กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้สำหรับออกเสียงลงคะแนนระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแสดงตนด้วยบัตรหรือหลักฐาน ดังนี้ ๑) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร ๒) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่หมดอายุแล้ว สำหรับขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้ง กำหนด

๗๘. กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) กรณีประสงค์จะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง ๒) กรณีประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

๗๙. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๘๐. กำหนดวิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) ให้หีบบัตรเลือกตั้งเพื่อไม่ให้ผู้อื่นทราบวาลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใดหรือ ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด ๒) ให้ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเอง ต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ๓) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจช่วยใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดังกล่าวได้แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น

๘๑. กำหนดห้ามบุคคลซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน

๘๒. กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น โดยห้ามใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนน และห้ามนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้ง

๘๓. กำหนดห้ามบุคคลทำเครื่องหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งโดยจงใจ นอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน

๘๔. กำหนดห้ามบุคคลใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งในระหว่างการออกเสียงลงคะแนนเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง

๘๕. กำหนดห้ามบุคคลนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตน ๓๐ เพื่อออกเสียงลงคะแนน โดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

๘๖. กำหนดห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด

๘๗. กำหนดห้ามบุคคลกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปที่เลือกตั้ง หรือไม่ให้ไปถึงที่เลือกตั้งดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

๘๘. กำหนดห้ามบุคคลจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจงใจไม่ให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน กำหนดให้กรณีนี้ บุคคลมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นจำนวน ๒ คนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง เป็นการกระทำเพื่อจงใจไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนนหรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

๘๙. กำหนดห้ามไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด

๙๐. กำหนดวิธีดำเนินการกรณีไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น

๙๑. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้และเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดได้สิ้นสุดลง

๙๒. กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) ประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน ๒) ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง ๓) งดจ่ายบัตรเลือกตั้ง ๔) ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ ๕) จัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือแล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้ทราบกำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนที่ได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้งแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้แม้ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดต่อไปกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๙๓. กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน นอกจากนี้ได้กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้ง ภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๙๔. กำหนดวิธีการนับคะแนนโดยให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ โดยเปิดเผยและห้ามเลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง รวมทั้งให้นับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใดด้วย

๙๕. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๙๖. กำหนดห้ามบุคคลกระทำการเพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง

๙๗. กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย โดยให้ใช้เสียงข้างมาก และให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามนับบัตรเสีย เป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด กำหนดลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนนไว้ดังนี้ ๑) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายใด ๆ ๒) บัตรที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการ ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔ ๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

๙๘. กำหนดห้ามกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้งอ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้ง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

๙๙. กำหนดการดำเนินการในกรณีการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งไว้ ดังนี้ ๑) เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ โดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันทีเพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๒) จากนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว ๓๓ ทั้งนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๑๐๐. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุสุดวิสัยไว้ ดังนี้ ๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ๒) จากนั้น

ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง โดยต้องไม่เกิน ๓ วัน นับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง ส่วนกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป จะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีได้

๑๐๑. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่าบัตรปลอมไว้

๑๐๒. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๑๐๓. กำหนดการดำเนินการกรณีเกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งทั้งกรณีที่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และกรณีที่เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนแล้วปรากฏว่ามีมูล ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ยกเว้นการฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมนั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ใดคะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง และให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยเร็ว ทั้งนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ไม่ได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย

๑๐๔. กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครซึ่งถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครที่ได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้น

๑๐๕. กำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาพิพากษารณคดีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น เนื่องจากศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้ศาลสั่งให้ผู้สมัครจ่ายค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แถลงต่อศาล กำหนดให้หักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ในกรณีนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ๓๗ กำหนด และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนเงินที่เหลือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

๑๐๖. กำหนดให้จำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิก สภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งเป็นไปตามมาตรา ๑๐๙ แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นได้กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งไว้ดังนี้ ๑) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่า ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมา และได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ๔) หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งทั้ง ๓ กรณีข้างต้นได้ให้ใช้วิธีการจับสลากต่อหน้าผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ๕) หากไม่มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด

กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รายเดิมทุกราย

๑๐๗. กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งไว้ ดังนี้ ๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ๒) กรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง ที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือก ผู้สมัครคนใด

๑๐๘. กำหนดให้จัดการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับ ผู้บริหารท้องถิ่นจนกว่า จะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับ เลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ ยกเว้น กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๑๐๙. กำหนดให้บุคคลทั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิตรวจสอบการเลือกตั้งที่เห็นว่า เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีหลักฐานตามสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งแล้วให้ตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควร ดำเนินการต่อไป ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวนให้สั่ง ให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

๑๑๐. กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีสิทธิตรวจสอบการกระทำการไปในทางที่อาจ เกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รายงานต่อคณะกรรมการการ เลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการ เลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่กระทำ การดังกล่าวพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทน นอกจากนี้ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวก แก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนนั้นด้วย

๑๑๑. กำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสองได้ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร โดยให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่นั้น เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

๑๑๒. กำหนดให้ถือว่าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง กระทำการอันเป็นการทุจริต ในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม

๑๑๓. กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างที่ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑๔. กำหนดให้ผู้กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่ามีผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี กำหนดให้การกระทำตามวรรคหนึ่งที่เป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี ถ้าการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายนั้น เป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑๑๕. กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ที่จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือ กระทำการอันไม่ชอบด้วยหน้าที่ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือกระทำการหรือละเว้นกระทำ การโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๒๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑๑๖. กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๑๗. กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ขำรุดหรือเสียหาย ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และไม่ถือเป็นความผิดฐานทำให้เสียหาย กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งขำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสียที่ไม่ใช่การกระทำดังกล่าวข้างต้น และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้เกิดการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้ง ๔๐ ที่ใช้ได้ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปีและปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งที่กระทำความผิดทั้งสองกรณีข้างต้น ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

๑๑๘. กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เปิดเผยให้แก่ผู้อื่นทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งคนใด มาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑๙. กำหนดให้บุคคลที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒๐. กำหนดให้บุคคลที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อเกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้ผู้เล่นการพนัน

ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี ส่วนผู้จัดให้มีการเล่นการพนันจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้าผู้สมัครเป็นผู้กระทำความผิดดังกล่าวข้างต้น ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑๒๑. กำหนดให้บุคคลที่แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๒๒. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๒๓. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ได้รับโทษ จำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี ๔๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ที่ได้แจ้งการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบหมายก่อนถูกจับกุม ไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓

๑๒๔. กำหนดให้ผู้สมัครที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปีหรือปรับ ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือปรับเป็นจำนวน ๓ เท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๒๕. กำหนดให้ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๒๖. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับบุคคลที่กระทำการ ดังนี้ ๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๗๑ หรือ ๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๒๗. กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑๒๘. กำหนดให้บุคคลที่ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา ๖๙ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยกำหนดให้นำค่าปรับในกรณีนี้ส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ความผิดได้เกิดขึ้น

๑๒๙. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำความผิดประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปีและปรับ ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

๑๓๐. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือ มาตรา ๘๘ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปีหรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

๑๓๑. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓๒. กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

๑๓๓. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือ กรรมการการเลือกตั้งที่ส่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีหรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓๔. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกันบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้หากปรากฏในชั้นสืบสวนหรือไต่สวนว่าการให้ข้อมูลการชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการสำคัญและสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้ กำหนดให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดีแต่ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือไม่ไปเบิกความหรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้น สิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน

๑๓๕. กำหนดให้การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง มีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ยกเว้นศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

๑๓๖. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๓๗. กำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกพระราชอาณาจักรได้รับโทษในราชอาณาจักร และกำหนดให้การกระทำของผู้เป็นตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดที่ได้กระทำนอกพระราชอาณาจักร เป็นการกระทำในราชอาณาจักร

๑๓๘. กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควร และในกรณีที่ไม่มีคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจนี้ กำหนดให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการงดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่มีผลใช้บังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งแล้ว